Jānis Tomels: Par Eiropas Konservatīvo un reformistu grupu

27.06.2011 13:06

Jānis Tomels, TB/LNNK Valdes loceklis, lektors Rīgas Stradiņa universitātes Eiropas studiju fakultātē.

2009.gadā uzreiz pēc Eiropas Parlamenta vēlēšanām oficiāli tika izveidota Eiropas Konservatīvo un reformistu grupa (ECR). To veidoja politiskās partijas, kuras pēc politiskajiem uzskatiem varētu dēvēt par *eiroreālistiem*, *antifederālistiem* un *atlantistiem*. Šie politiskie uzskati atspoguļojas Prāgas deklarācijā, kas tika pieņemta 2009.gada 29.martā Prāgā un kuru šo rindu autoram bija tas gods kopā ar britu, čehu, poļu un citiem kolēģiem izstrādāt un parakstīt. Prāgas deklarācijas 10 punkti ir šādi:

- Brīva uzņēmējdarbība, brīva un godīga tirdzniecība un konkurence, minimāls regulējums, zemāki nodokļi un mazas valdības kā priekšnoteikums individuālai brīvībai, personīgajai un visas tautas labklājībai;
- Indivīda brīvība, vairāk personiskās atbildības un atbildīgāka demokrātija;
- Ilgtspējīgas, videi draudzīgas enerģijas piegādes ar uzsvaru uz enerģijas drošību;
- Ģimenes kā sabiedrības stūrakmens nozīme;
- Nācijvalsts suverenitātes neaizskaramība, pretestība ES federālismam un atjaunota uzticība subsidiaritātes principam;
- Transatlantiskās drošības īpašā nozīme spēcinātā NATO un atbalsts jaunajām demokrātijām visā Eiropā;
- Efektīvi kontrolēta imigrācija un patvēruma procedūru pārkāpumu izbeigšana;
- Efektīvi un moderni pakalpojumi, ievērojot gan pilsētas, gan lauku iedzīvotāju vajadzības;
- Nelietderīgās un pārmērīgās birokrātijas izbeigšana un lielākas pārredzamības un godīguma nodrošināšana ES institūcijās un ES līdzekļu izlietojumā;
- Cieņa un vienlīdzīga attieksme pret visām ES dalībvalstīm – jaunām un vecām, lielām un mazām.

ECR grupa šobrīd ir ceturtā lielākā grupa Eiropas Parlamentā, bet pēc balsu skaita ES Padomē – trešā ietekmīgākā grupa uzreiz pēc Eiropas Tautas partijas (EPP) un sociālistiem. Pēc divu gadu darbības Eiropas Parlamentā grupas ietekme tikai pieaug.

Nedaudz par galvenajām politiskajām partijām, kas veido ECR grupu.

Britu konservatīvo partija

Neapšaubāmi, ka Britu konservatīvie ir ietekmīgākais ECR grupas politiskais spēks. Pašreizējais Lielbritānijas premjerministrs Deivids Kamerons ir šīs partijas vadītājs. Tieši pateicoties Kamerona solījumam izstāties no EPP grupas un izveidot jaunu grupu, kļuva iespējams uz 2009.gada vēlēšanām izveidot ECR grupu, jo D.Kamerons savu solījumu pildīja. Kā galvenais britu konservatīvo neapmierinātības iemesls ar EPP grupu bija tās pārliekā nosliece uz federālas Eiropas pusi. Partija ir slavena ar to, ka ilglaicīgi valdījusi Lielbritānijā. Tai bijuši tādi slaveni premjerministri kā Mārgareta

Tečere un Vinstons Čērčils. Pēc 13 gadu pārtraukuma tā 2010.gadā atkal izveidoja valdību, šoreiz koalīcijas valdību kopā ar liberāldemokrātiem. 2009.gadā pēc ECR grupas izveidošanas Lielbritānijas masu medijos sākās kampaņa pret TB/LNNK un latviešu leģionāriem. Britu konservatīvo partija ieņēma cieņas pilnu nostāju un aizstāvēja TB/LNNK latviešu leģionāru jautājumā.

Čehijas ODS partija

Čehijas ODS (Pilsoniski demokrātiskā partija) ir ilggadēja britu konservatīvo sabiedrotā. Arī ODS jāuzskata par vēsturiski nozīmīgu čehu partiju – deviņdesmitajos gados tā veidoja valdības pašreizējā valsts prezidenta Vaclava Klausa (kurš bija ODS dibinātājs) vadībā, 2006.gadā premjera Mireka Topolaneka vadībā atgriezās pie varas un 2010.gadā izveidoja jaunu valdību ar Petru Nečasu kā premjerministru. Līdz ar to Nečass pēc Kamerona pašreiz ir otrs ECR grupas premjerministrs Eiropas Savienībā. Neapšaubāmi ODS šobrīd ir ietekmīgākā Čehijas labējā politiskā partija. Arī ECR grupas pašreizējais vadītājs Eiropas Parlamentā Jans Zahradils pārstāv čehu ODS partiju.

Poļu *Prawo i Sprawiedliwość*

Izveidota 2001.gadā un pēc 2004.gada EP vēlēšanām kopā ar TB/LNNK veidoja Nāciju Eiropas (UEN) grupu. 2005.gadā partijas kandidāts Lehs Kačinskis tika ievēlēts par Polijas prezidentu. Diemžēl viņš gāja bojā 2010.gada traģiskajā Smoļenskas aviokatastrofā un kopā ar viņu daudzi citi *Prawo i Sprawiedliwość* politiķi. Partiju šobrīd vada Leha Kačinska dvīņubrālis Jaroslavs Kačinskis. 2010.gadā partija sašķēlās un daži ECR grupā esošie *Prawo i Sprawiedliwość* deputāti izveidoja jaunu partiju, tajā skaitā bijušais ECR līderis Mihals Kaminskis.

Citas partijas

Bez šīm partijām ECR grupā ietilpst arī Kristīgā Savienība no Nīderlandes, *List Dedecker* no Beļģijas, Ungārijas Demokrātiskā Foruma partija un poļu partijas pārstāvis no Lietuvas. Tāpat grupai pievienojušies deputāti, kas pirms tam bijuši citās grupās, piemēram, deputāti, kas ievēlēti no Dānijas Tautas partijas un britu Neatkarības partijas.